

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{4}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{4}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică: — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Analele parohiilor.

În coloanele acestei foi a fost de mai multeori vorbă de introducerea Analelor parohiale la fiecare comună bisericească de pe teritoriul provinciei mitropolitane. Autoritățile bisericești au luat de mult dispozițiile în aceasta privință, lăsându-să chestia în sarcina parohilor, ca ei să o rezolve după importanța, ce o are.

Nu știm dacă însemnările evenimentelor de interes local a preocupat pe toți preoții în măsură cuvenită, și mai ales nu știm, dacă Analele aceste parohiale formează o parte din preocupările protopopilor, când fac controlul prescris în parohii. Ceeace însă putem să așteptăm cu drept cuvânt este, ca barem, pe timpul acestui cumplit războiu, să-și aibă fiecare parohie Analele sale, însemnând și remarcând orice eveniment, care din punct de vedere istoric-cultural, este de însemnătate pentru parohie și comună.

Din acest motiv e binevenită și ordinațiunea ministerială, publicată de Exelența Sa părintele mitropolit în Cercularul mai nou, prin care se dispune colectarea monumentelor pedagogice de războiu.

Se zice în circular:

„Pe terenul învățământului popular fiecare factor trebuie să se nizuiască, ca deoparte prin arta instrucțiunii să facă, ca școlarii să uite icoanele triste ale războiului, să-i apere de efectul dăunacios al aceluia, dealtă parte și spre acea, ca monumentele războiului să se sape în mod neșters în sufletul tinerimei și mai târziu să servească generațiilor de învățătură. Pentru ca să fie păzite și în școală monumentele celea mari ale timpului estraordinar de acum, și pentru ca din punct de vedere al educațiunii în viitor să poată aduce roade: recerc toate puterile didactice ce funcționează pe terenul învăț-

mântului popular al patriei noastre (pe învățători, învățătoare, doice), senatele școlastice și curatoratele, ca luând în conziderațiune punctele de vedere înșirate în cadrul cercușis mai sus și în legătură cu acelea și punctele mai nouă ce se mai ivesc după raporturile locali schimbăcioase să însemne și să adune toate datele, cari sunt caracteristice pentru comună, cu deosebire însă pentru viața azilelor și a școalelor și să pot valora în educațiune.

A) Deci se poștește ca fiecare institut al învățământului popular să-și facă o carte în care însemnând evenimentele periodului de războiu al comunei și școalei, pune bază la istoria școalei. Acest lucru continuându-l mai departe și reintregindu-l pentru trecut, cu timp pentru dezvoltarea școalei va fi o oglindă fidelă. Istoria școalei se poate amplifica, pe lângă raporturi favoritoare, într'o istorie culturală a comunei, iară oarecând poate să fie un izvor ponderos din punct de vedere istoric al educațiunii și culturai.

B) Fiecare institut să compună datele acelea numerice, cari fixează activitatea școalei dezvoltată în serviciu războiului, pe cum și munca de războiu a personalului didactic și a școlariilor.

C) Să facă colecțiune din ocupațiunile școlariilor, din lucrările învățătorului și din toate monumentele de războiu ce s'au valorat în școală, sau mai târziu se pot valora.

D) Institutele acelea, cari își publică rapoartele în tipărituri, să facă dări de seamă în programele lor despre rezultate, ca și alte școale să iee învățătură din acelea. Un exemplar din programe să-l trimită la biblioteca și muzeul pedagogic regnicolar.

E) Învățătorii și doicele să însoțască cu atențiune consecințele dispusațiunilor estraordinare de multeori dictate de necesitate întră îm-

prejurările schimbate ale școalelor și azilelor, cu deosebire în educațiunea corporală și religioasă morală, precum și mijloacele auxiliari ce se îmbie de sine și sunt consciu aplicate în propunerea obiectelor singuratice (triumfe, serbări, îngrijirea răniților, colecte, lucrări în massă, grădinarit, manufacturi femeiești, petrecere în liber, observări din natură etc.) și apucături mai nouă de ale învățătorilor (la contragerea mai multor clase, procedurile aplicate în scurtarea timpului etc.) și celea mai ponderoasă esperințe, să-le pertracteze în ședințele corpurilor didactice, despre acestea să facă raport, respective să facă dare de seamă în literatura pedagogică.

Materialul astfel adunat nu numai este un monument prețios și un mijloc de instrucțiune interesant, ci grijit și păstrat, oricând se poate folosi la prelucrări științifice, la înființarea spre scopuri de espusațiuni regnicolari, sau pentru muzeul monumentelor de războiu.

Sprijiniți presa românească.

Experiențe mai mult triste decât îmbucurătoare.

Am cetit, nu de mult, într'un ziar despre lipsa de sprijin față de presa noastră. Revista care e menită să umplă golul rămas prin dispariția consoartelor ei, și-a făcut apariția, purtând pe filele ei sentimentul neaș românesc, eșit din peana celor mai destoinici scriitori. Ea a fost reclamată de împrejurările actuale. Trebuie eternizate într'o limbă frumoasă literară multele crâmpie din sbuciumul sufletesc al popoului, survenite pe urma lacrimilor, ce le varsă după scumpii lor din războiu.

De aceea toți li simțeam lipsa. Când începutul era croit, celor cari o doriau mai mult, — scuză prietene, — li-s'a pus nodul gordian. Perfect adagiul cu foloșul moșului la casă; de nu-l ai cumpără-l, iar de îl ai, dai drumul.

Dar procedura aceasta se observă față și de celelalte ziare românești. În timpul de față când tiparul, hârtia, numărul redus al culegătorilor îngreunează foarte mult redactarea ziarelor, ele își fac apariția, întrucât permit stările excepționale, cu aceeași punctuositate ca și pe timp de pace.

Războiul actual, care a cauzat schimbări mari pe toate terenele, a mai produs schimbări și în dragostea pentru lectură a publicului. I-a micșorat pasiunea de a citi comunicate, sau articole lungi, cari cer prea multă încordare, din contră urmărește cu interes dublu știrile scurte, evenimentele mai recente.

Ziarele noastre s'au acomodat și acestei cerințe. Cele ce apar mai des se nizuiesc să aducă știrile cele mai proaspete, nu cumva cetitorii să caute refugiu la alte ziare. Unele, ca de pildă „Foaia Poporului” care apărea odată la săptămână, tot din motivul amintit, își face apariția de trei ori. Mechanismul de redactare al presei românești, putem constata cu satisfacție, funcționează cu conștiințiozitate, fără de a devia dela lozinca urmată până acum.

Și poporul nostru a înțeles greutatea obstacolelor ce se pun în calea publicisticii.

A primit, cu multă bucurie, înorile luate de ziarele noastre, ca să apară regulat cu un conținut cât se poate de variat.

Numărul abonaților crește sau... descrește. Cele mai multe administrații au fost silite să-și indoiască numărul membrilor, ca să poată induce numele nouilor cetitori.

Mai satisfăcuți sunt membrii redacțiilor și colaboratorii externi. Ce noroc neașteptat. Acum și noi ne vom avea salariul. Apoi să vezi, ce mai articole vom trage. Vom preamări puterea de viață, simțul de abnegație și mâna de sprijin ce ne-o oferă poporul nostru.

Ne vom ușura de magnetul ce ne mișcă mâna spre pălărie și ne indoiașira spinării când trecem pe lângă vre-un vechiu cunoscut. Nu vom mai simți respectul datorășului față de datornic...

Se apropie prima. O parte din salariu, în speranța noului sprijin, l-am pus în circulație. Privesc protocolul administrației. Ce de abonenți noi, și la partea financiară mai multe rubrici goale.

Și visez mai departe ca de atâtea ori să fiu conturbat de adagiul; Spes alit, spes fallit, sau pe românește; Așteptând binele, și-se gată zilele.

Ingratus.

Intrarea rușilor în România și presa germană. — (Ag. germ.-rom.) Presa germană publică știrea despre intrarea rușilor în România în mod cu totul obiectiv și fără comentariu.

Dânsa reproduce numai pe scurt, într-o telegramă dela Wolffbureau, conținutul ediției speciale a „Viitorului” și într-o a doua știre, în mai puțin de 100 de cuvinte, evenimentele petrecute.

În cercurile politice domnește părerea, că ora decisivă pentru România nu va găsi guvernul nepregătit; acesta a zădărnicit de mai multe ori în mod abil și cu o rece cumpănire încercările de surprindere ale Quadruplei și ale uneltelor sale. Probabil deci, că România va fi cruțată de persecuțiile și umilirile, care sunt impuse Greciei sub deviza „Protecția statelor mici”.

Domnește convingerea, că politica înțeleaptă a regelui Carol, care a făcut din România, trecând peste toate crizele, factorul puternic actual din Balcani, va fi continuată.

Rușii proiectează o străpungere prin România. — (Ag. germ.-rom.) Ziarul „Vossische Zeitung” anunță din Londra, prin Amsterdam, că să întărește din ce în ce mai mult bănuiala, că rușii vor încerca să străpungere prin România pe celalalt mal al Dunării, spre a închide drumul spre Turcia.

FOITA.

Arborii istorici

de Dr. Al. Borza.

(Continuare.)

Înainte de toate pasările duc izonul în viața ce mișună în coroana stejarului. Mai multe cuiburi mari de cioară, clădite din rămurele se găsesc între crengile mai groase. Vrabii număroase cuibăresc prin locurile mai adăpostite, umplând cu larve și clevețele lor de piață văzduhul, ducându-și în publicitate toate daraverile lor familiare și intimități de mahală...

Adeseori putem vedea pițiguși veseli, sburdalnici alungându-se prin labirintul de frunze, certându-se pentru vre-o bucătură bună.

Cinteze ciripesc, cucii cântă, mierle galbene fluieră sonora chemare de dragoste pe timpul cât ține clădirea cuibului și ciocirea ouălor. De-acel în colo, în dricul verii s'aude tot mai rar glasul de veselie nepăsătoare, după ce grijile familiare au coplesit pe fericiții părinți. Oaspeții cei mai distinși ai stejarului sunt la orice caz priveghetorii, cari adeseori concertează la seratele, ce se dau în logoj.

Toate ființele acestea vesele și drăgălașe nu vin în stejarul nostru numai de dragul „verdelui” ori poate chiar a umbrii,

ori ca să-și aranjeze locuințele lor *gratuit* în copacul secular, ca să beneficieze de „cvarțir liber în natură” cum se zice în concursurile la posturile „docentale”. Nu, toate paserile acestea sunt chiriășe bune plătitoare, achitându-și datoria lor prin servicii reale aduse proprietarului de cvartire păsărești. Ele adună omidele nenumărate ce cresc an de an pe arbore, amenințând cu prăpăd frunzele și rodul viitor. Dacă ați petrecut vara sub acest stejar, de bunăseama ați avut ocazia să faceți cunoștință cu nesimpaticele și mănecicioasele omizi, cari se răstoarnă și cad jos pe laviță, se urcă apoi din nou încetinel în sus pe scoarța adânc crepată. Anevoioasă cale, ce ține poate zile întregi! Uneori se pare că sârmanaomidă desnădăduște de reușita călătoriei sale, se împăpusează într-o crepătură, ca într'un sicriu, așteptând acolo reinvierea într-o formă mai nobilă mai elegantă, ca fluture frumos.

Pe lângă zeci de specii de omizi aproape 600 de soiuri de goange, gândaci și larvele lor se mai adăpostesc în stejar, în scoarță și pe sub coajă, în lemn și pe frunze. Colecțiile școlărilor noștri an de an se impopulează cu câteva specii aflate sub stejarul acesta. Sunt frumoase și gogoășele de pe cupa ghindelor produse prin înțepătura unor viespi, cari își depun acolo ouăle.

Lumea plantelor încă e reprezentată pe acest stejar în calitatea de chiriăș.

Lichene frumoase, ca *Parmelia portocalie*, mușchi mărunți și alge nenumărate găsim pe scoarță pretutindenea, trăind în bună armonie și prietenie cu puternicul lor stăpân.

Involuntar ne gândim și la partea practică a lucrurilor și ne vedem ispititi să socotim câți stânjini de lemn ne-ar da un arbore ca acesta, și câți bani am putea face din el?

Socoți în privința aceasta ne spun, că tăiat ne-ar da cel puțin 6—7 vagoane de lemn. Valoarea ce reprezintă ca lemn ar fi în zilele noastre deadreptul fabuloasă.

Vrâsta lui *trebuie* să fie foarte mare. Și cei mai bătrâni oameni din Blaj l-au pomenit tot așa cum este astăzi.

Pe timpul principilor ardeleni, stăpânii de odinioară ai domeniului mitropolitan de acum, stejarul acesta n'a putut fi cu mult mai mic. Apaffi și oaspeții lui nu odată se vor fi închinat zeului Bacchus sub umbroasa coroană a stejarului nostru. Se zice apoi, că generalul Caraffa acel sub stejar ar fi pertractat cu ultimul principe ardelenesc despre supunerea câtră casa de Habsburg. Poate tot acel să fi subscris Carol de Lotharinghia într-o zi de vară a anului 1687 tratatul dela Blaj, luând Ardealul în stăpânire împăratului Austriei. Colo peste sute de ani, când bătrânețele vor dobori acest stejar, care și acum poate fi de 5—600 de ani, se va putea constată exact cât a fost de bătrân... (Va urma.)

Trupe rusești la Salonic. — Agenția „Westnik” anunță, că trupele rusești au debarcat la Salonic. Scopul principal al acestui fapt este de a înălța și în Balcani simbolul frontului unitar și de a da sârbilor o dovadă, că țarul nu i-a uitat.

Misiuni sfinte populare la Tâmpăhaza.

Cu eruperea războiului mondial, ce ține de aproape doi ani, s'a întrerupt șirul sfintelor misiuni populare ținute de câțiva ani încoace cu mult fruct și succes de către Reuniunea arhidiecezană de ss. misiuni. Stările excepționale, cari împiedică aglomerarea de popor, apoi ocupațiunile multe și grele, pruncii și puținii bărbați în vigoare, cari au mai rămas pe acasă, nu au permis ținerea de misiuni în locuri mai centrale, unde să alege și populațiunea din jur. În acest an însă la dorința expresă a Ilustrității Sale Preasfințitului Domn Dr. Demetriu Radu, episcopul de Oradea-mare, s'au ținut misiuni pentru credincioșii din Tâmpăhaza-Uifalău, locul natal al Preasfinției Sale.

Misiunile s'au ținut din 10—13 Iunie n., adevărat la sărbătoarea Rusaliilor prin Rdissimul Dr. Isidor Marcu, prezidentul Reuniunii de misiuni sfinte a preoților arhidiecezani, ajutat fiind la împlinirea funcțiilor sacre și la ascultarea mărturisirilor de către parohul local, On. Bazil Moldovan, precum și de preoții din jur, anume Ioan Cârnațiu din Pețelca, Ioan Marian din Beldiu, Simeon Marcu din Gârbova-de-jos și Ioan Maior, protopopul Aiudului.

Invățăturile sfinte propuse de Rdssm Dr. Marcu în ton părintesc, în formă populară, cu căldură și cu putere convingătoare au căzut ca o ploaie binefăcătoare în sufletele insetate credincioșilor după mângâiere sfântă în aceste timpuri extrem de grele.

Biserica a fost totdeauna binecercetată mai ales de femei și bărbații mai în vârstă, căci din cei alții bărbați partea cea mai mare sunt la oaste pentru patrie și gloria tronului.

S'au mărturisit și cuminecat în decursul sărbătorilor peste 200 credincioși din parohia Tâmpăhaza. Din alte parohii credincioșii nu au luat parte la ss. misiuni.

Așteptăm cu mare dor timpuri favorabile, ca să se reînceapă seria întreruptă a importantelor misiuni spre învățarea, mângâierea, reînvierea și edificarea spirituală a poporului nostru. R.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Ca o rezistentă piatră de granit se așează la temelia celui de al doilea sfert de milion ofertul de două mii coroane al fondului școlii de băieți și stipendii din *Teiușul* foștilor grănițeri, a căror colectă se apropie de 4,000— cor. Împreună cu ea se pot bucura cu drept cuvânt de cinstea de-a deschide acest nou orizont și sumele celorlalte colecte, date cu aceeași însuflețire.

Prima serie a colectelor s'a încheiat aproape pretotindeni și în centrele *diecezelor noastre sufragane* se lucrează cu zor la conspectele ce vor înfățișa mărimea jertfei aduse de fii lor credincioși. În curând ele vor fi în mâinile noastre și atunci vom putea să ne orientăm deplin asupra măsurilor ce va trebui să luăm, ca orfelinatul la toamnă să se deschidă.

*

Dintre colectele intrate dăm astăzi pe aceste:

1. *Colecta păr. Petru Suciu între credincioșii săi din Teiuș (Aiud): 3215.10. Iar în naturalii: 23 ștergare, 20 fețe de perină, 16 lep. de pânză, 9 perini, 8 lep. de lână, 7 cămeși, 6 coși de p., 5 hăinuțe, 3 p. izm., 3 năfrâmi, 2 străjace, 1 șurț și 1 plapomă cu lep. în preț de 347.— Total (cu sumele publicate deja ale dd. Gavrilă Rațiu — 300— și Dr. Ijac — 40—) s'a colectat preț de 3,902.10 cor.*

Fondul școlii de băieți și stipendii . . . . . 2000—
Petru Suciu, preot cu soția
Hortensia . . . . . 250—
Iacob Muntean, învățător . . . . . 150—
Ana Pop I. Glig., Iacob Hazi, Vasile Dancea, Io. Popa I. Ștef., Sim. Crișan, Zah. Lucaciu, Șofr. Suciu, Tod. Lucaciu, Pav. Radu și Vas. Lucaciu câte 20—; Ana Pop I. Io., Laura Crișan, Sav. Lucaciu, Ana Bitea, Ver. Crișan I. Sim., Domn. Popa, Iul. Lucaciu, Ana Ciortea, Ma. Lucaciu, Sav. Fleșer, Val. Bălan, Ștef. Părăian, Glig. Bălan sen., Nic. Crișan, Iac. Bălan sen., Tănase Becicheri, Gavr. Bogdan, Tr. Bălan, Io. Teușan și Iac. Sârb câte 10—; Crișan Loghin 7.70; Nast. Opruța, Iac. Lucaciu, Seb. Selăgian, Iac. Boca, Mih. Popa și Alex. Pop câte 6—; Ma. I. Rațiu 5.60; El. Dr. Ijac, Domn. Becicheri, Ma. Popescu, Firv. Rațiu și Io. Moldovan câte 5—; A. Sârb, T. Geomălean, Gh. Muntean, Gl. Muntean, Io. Coman, I. Gavrilă, I. Crișan, I. Bolea, vād. I. Rațiu, S. Lazar, A. Moldovan, A. Neagoe, I. Brătuiu, A. Suciu, Ma. Bălan, P. Ciortea, vād. M. Gârbea, E. Oșiel, S. Muntean, Ma. Moldovan, T. Fostoc, M. Crișan, P. Gruia, T. Fostoc, M. Popa și M. Târt câte 4—; I. Popa, Gl. Popa, I. Muntean, P. Crișan, V. Muntean, C. Panta, A. Popa și F. Moldovan câte 3—; apoi alți 158 credincioși restul sumei colectate.

Naturalii au dat: Savica Lucaciu n. Popa preț de 27—; Onica Dancea pr. de 26—; Iuliana Lucaciu de 23—; Ma. Lucaciu I. Sim. de 20—; vād. Savica Rațiu de 17—; vād. Ma. Cristea I. Nic. și Mariția Crișan de câte 16—; Corn. Muntean, Car. Popa I. Io. și Ver. Crișan I. Sim. de câte 14—; Firv. Bolea de 13—; Ana Hazi de 12—; Sliia Gârbea, Ma. Popa I. Ștef. și Ma. Lucaciu de câte 10—; N. N. și Domn. Bălan de câte 9—; Ma. Rațiu I. Io. de 7—; M. Popa, T. Rațiu, V. Silvestru, M. Părăian, M. Popa și II. Moldovan de câte 6—; apoi alte 14 credincioase în prețul restului sumei de mai sus.

2. *Colecta păr. protopop Nicolae S. Aron și a d. Emil Birtolon dirigent de bancă în Teaca (Fărăgău): 380.90. Din Teaca ne-au mai venit câte 1,000 cor. dela d. avocat Dr. Bran și dela păr. protopop, deci cu totul 2,380.90 cor. Iar în naturalii: 35 ștergare, 13 m. de pânză, 12 merindări, 5 cămeși, 3 lepedee, 1 păr. de izm. și 1 perinufă.*

I. *Colecta păr. protopop Aron: 160.50.*

Caesar Vitez, Mih. Moldovan, Gh. Tulinca și Const. Ceușan câte 10—; Aur. Hârșian 5—; Gr. Ionescu, Iac. Ceușan și II. Nicoară câte 4—; apoi alți 77 credincioși restul sumei colectate.

II. *Colecta dlui Birtolon: 220.40.*

Emil Birtolon și soția Zoe n. Vitez 100— vād. Teodor Vitez, Mircea Birtolon și Gheorghe Filinia câte 10—; Tr. Ionașcu, funcț. de bancă, II. Nicoară și Ier. Anișiu, of. de dare câte 5—; Dr. Adler Lup. 4—; apoi alți 49 contribuenți restul sumei colectate.

3. *Colecta păr. Nicolae Lupan între credincioșii săi din Chiuzbaia (dieceza Gherlei): 300— cor.*

Asoc. „Perșeu” 33—; Nicolae Lupan paroh și vād. preoteasă Cornelia Lupan câte 20—; Io. Triff, Io. Culeian, Gh. Sándor, Gh. Libotean și Vas. Babiciu Țânt câte 10—; Mitru Roman 6—; C. Libotean, Avr. Cherecheș, Eudochia Rus, Vila Breban, Avram Babiciu, Nic. Kincze, Ar. Breban, Grig. Libotean, Nic. Kerekes și Grig. Breban câte 5—; M. Roman, B. Babiciu, An. Cherecheș, Anania Kerekes, Ir. Breban, Tod. Libotean și V. Libotean câte 4—; D. Cherecheș, M. Breban, N. Bele, G. Breban, G. Libotean, I. Kincze și M. Roman câte 3—; apoi alți 32 credincioși restul sumei colectate.

4. *Colecta păr. Simeon Luca între credincioșii săi din Mischiu (Turda): 273.60 cor.*

Sim. Luca paroh, Ma. Isaac, I. Sava cu Ana, Ver. T. Vovea, Io. Daraban cu Mar., Ana D. Corpăndean și Dem. Crișan câte 10—; Gavr. Sas cu Ana 6—; Vas. Bereș, II. I. Pop, Io. Bereș, Vas. Selăjan, Ma. D. Vana, Ma. Ignat, II. V. Pașc, Ana T. Dărăban, Domn. I. Bereș, Ma. T. Pop, Iul. Giurgiu, Nic. Crișan, Nast. I. Pașc, Ana I. Dărăban, Ana I. Bereș, Vict. T. Vana, Ana D. Dărăban, Nast. I. Bereș, Vict. T. Vana, Fl. N. Vovea, Ana I. Pop, Ma. I. Sârb, Val. V. Crișan, Ana D. Bereș, vād. Ma. V. Corpăndean, Val. G. Vana și vād. Cruc. C. Țop câte 5—; C. Pașc, V. Duma, F. Rebegala, A. Someșan, I. Mureșan, M. Pașc și A. Crișan câte 3—; apoi alți 27 credincioși restul sumei colectate.

5. *Colecta păr. Ioachim Langa între credincioșii săi din Tătărlău (Bia): 252.—. Iar în naturalii: 11 ștergare, 3 perini, 3 c. de pânză, 2 fețe de per., 2 lep., 2 străjace, câte 2 farf., turculițe, linguri și finții, 1 p. de ciorapi și 1 față de masă în preț de 92.—. Total preț de 344— cor.*

Ioachim Langa, paroh și soția 100—
Ioan Surdu, curator 10—; Ar. Surdu 8—; Gh. Gârlonța 6—; V. Neagu, Șt. Muntean, Ar. Borza, vād. Ma. Dragea, Nic. Banea, N. Tufă, Iul. Suciu, Ma. Urdă, Ma. Tarna, A. Oprea, S. Banea, T. Roman și V. Surdu câte 4—; apoi alți 51 credincioși restul sumei colectate.

Naturalii: Victoria N. Surdu preț de 26—; Maria Langa, preoteasă de 16—; Alex. Gl. Borza de 11—; apoi alte 13 credincioase în prețul restului sumei de mai sus.

6. *Colecta păr. Eugen Circa între credincioșii săi din Sânbenedic (Bia): 100.—. Iar în naturalii 7 ștergare, 6 șurțe, 3 lepedee, 3 năfrâmi, 2 perini, 1 merindare și 1 covor de lână în preț de 104.—. Total preț de 204— cor.*

Eugen Circa, preot . . . . . 50—
Toader Stoia 6—; Atanasie Tâmaș 3—; apoi alți 37 credincioși restul sumei colectate.

Naturalii: Maria Tâmaș preot de 30—; Carolina Tatar pr. de 19—; An. Popa pr. de 14—; Sinefta Popa de 13—; Ma. Popa de 10—; A. Boariu de 5—; apoi alte 5 credincioase în prețul restului sumei de mai sus.

7. *Colecta dlui Ioan Sângeorzan pedagog în mica comună de sub coasta Cristurului (dieceza Gherlei):* 60—.

Biserica gr.-cat. și Nic. Feldrihan cantor câte 5—; Io. Sângeorzan și Vas. Găurean câte 4—; Ana Moldovan și Zah. Moldovan câte 3—; apoi alți 26 contribuenți restul sumei colectate.

8. *Colecta pâr. Șofron Pop între credincioșii săi din Geoagiul-de-sus (Aiud):* 53 90 cor.

Ș. Pop, S. Cotară, M. Talpos și Vas. Tecea câte 2—; apoi alți 106 credincioși restul sumei colectate.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 3,215.10
" 2:	380.90
" 3:	300—
" 4:	273.60
" 5:	252—
" 6:	100—
" 7:	60—
" 8:	53.90

Laolaltă K. 4,635.50

Suma din Nr. 61 „ 250,109.22

Suma totală . . . . . K. 254,744.72

O rugare: Pentru a ne ușura munca migăloasă împreună cu publicarea colectelor, P. T. dd. colectanți sunt rugați să aranjeze listele de colecte după norma cum se obișnuiește publicarea lor în aceste coloane. Deosebit ne rugăm, ca în listele colectelor de *vesminte și altele* să însemne și prețul lucrurilor date de fiecare contribuente.

Comitetul central executiv.

Războiul european.

Telegramele oficiale ne vestesc, că în Bucovina rușii au trecut peste râul Siret. Intre Prut și Nistru și pe regiunea Strypa și Radzivilov, relativ, a fost liniște. În Volhinia și nord-ost de Lokacy, trupele austro-ungare au câștigat mai multe succese prin ce au prins 1300 ostași, 1 tun și 3 mitraileze. În regiunea Kisielin atacul aliaților progresa. La Sokul și Kolki am respins puternice atacuri inimice. La Gruziaty se dau lupte înverșunate.

Diviziile germane în atacurile date spre sud de Smorgon până la Garyn au prins 1 ofițer, 143 ostași și trei mitraileze. Au respins mai multe atacuri inimice date între Kovel—Luck și Turjo.

Luptele dela Isonzo și Dolomit și-au mai scărițat din vehemență. Intre Brenta și Astico am respins noi atacuri italiene.

Pe frontul apusean nu au obvenit evenimente mai remarcabile.

Informațiuni.

Din tractul Turda. În sinodul protopopesc din primăvara anului curent, preoții din tractul amintit, au primit cu multă însuflețire hotărârea, după care au să cedeze orfelinatului gr.-cat. din Blaj zece procente din congrua de pe trei ani consecutivi.

Calendarul gregorian în biserica de Hajdudorogh. Un prietin ne trimite Nr. 24 din foaia „Nagykároly és Vidéke“, în care se publică la loc de frunte, circularul episcopului de Hajdudorogh, cu privire la ștergerea calendarului iulian. În sensul acestui circular se ordonă ca în întreaga dieceza respectivă, sărbătorile să se țină după calendarul gregorian. Ordinul intră în vigoare cu proxima sărbătoare: Nașterea S. Ioan Botezătorul (Sânzăenele), ce se va ținea după calendarul gregorian, în 24 Iunie. Datul celorlalte sărbători este următorul: Sănpetrul 29 Iunie; Prorocul Ilie în 20 Iulie; Schimbarea la față în 6 August; Adormirea Preacuratei Fecioare în 15 August; Tăierea capului S. Ioan în 29 August; Sărbătoarea Arhangelilor în 8 Noiembrie; S. Nicolae în 6 Decembrie. Ziua întâi a Crăciunului în 25 Decembrie; Ziua a doua de Crăciun în 26 Decembrie ș. a.

Stabilirea financiară a englezilor în Rusia. „Gazeta Rusiei“ din Petersburg anunță că englezii au înființat până acum în Rusia 350 de societăți pentru exploatarea de mine de aur, platină fier, cupru și asbest. Alianța o va costa deci pe Rusia, din punct de vedere economic, enorm. După cum anunță alte ziare, minele au fost cumpărate cu prețuri derizorii.

Perderile ofițerilor englezi. „Baseler Nachrichten“ anunță din Londra, că lista suplimentară engleză a pierderilor de ofițeri din lupta navală conține 230 de nume. Prin urmare pierderile de ofițeri întrec cifra de 500. Printre aceștia se află 3 amirali. Comandantul flotei japoneze Chikusuk Shimuro a pierit pe crucișătorul „Queen Mary“. Amiralitatea engleză comunică de asemenea, că 11 oameni salvați din echipajul vasului „Hampshire“ au fost salvați pe o plută.

Cum a decurs lupta navală dela Skagerrak. Din Haga se află următoarele amănunte complimentare cu privire la lupta navală: Bătălia era așteptată de mult de flota germană, prin urmare, nu e vorba de o întâlnire fortuită, ci de o luptă cântată. După o scurtă încăierare între vasele mici, intrară în luptă vasele mari, cari au obținut decizia, grație efectului superior și a tirului incomparabil al artileriei navale germane. Forțele engleze venind dela Nord se împărțiră în grupuri. O parte, printre care și vasul „Warrior“, distrus, s'a așezat între coasta daneză și vasele germane. Aceste forțe engleze au fost cea mai mare parte distruse, deși spre seară au avut avantajul de-a distinge foarte bine inamicul, timpul fiind favorabil. Cu toate că și zina lupta se desfășura cu o repeziune uimitoare și cu oscilații neprevăzute deoparte și de alta, noaptea se produse o enormă învălmășală, în care contra-torpiloare germane avură un foarte mare rol. Marile vase de luptă, ale căror proiectoare au operat tot timpul cu energie, participară de asemenea și cu tunurile lor grele la luptă. Mai multe vase

engleze au fost distruse de incendiu. Vasele germane au întâlnit un crucișător cuirasat englez a sărit în aer, formând ca un snop de foc înalt de-o mie de picioare. Marinarii germani relevă cu o mândrie și cu o sinceră bucurie, că în tot timpul luptei forțele germane au rămas active, ținându-se în ofenzivă grație artileriei lor excelente. Ei regretă numai că noaptea a fost așa de scurtă — trei ceasuri și jumătate, căci dacă ar fi durat mai mult, torpiloarele ar fi putut desfășura o activitate și mai intensă.

Cinema „Edison“ din Blaj. Duminică în 25 Iunie va reprezenta următorul program:

1. Noi susceperi din războiul mondial.
2. Copii împrumutați (comedie) în 3 acte. În rolul principal Berki Lili.
3. Cei cari mor nu mîntesc (dramă) în 3 acte. În rolul principal Elsa Frö hüh și Ebba Thomsen.

Bibliografie.

A apărut:

„Pagini Literare“ Nr. 7., cu următorul sumar interesant: „Cum am început a scrie“ note de Al. Ciura-Petrovics. — *Visiuni*, Seară, Snet, poezii de M. Palade. — *Cântece de R. Cetină*. — *Speranță*, navelă de I. Agârbiceanu. — Sunt încă tânăr, fristo, poezie de A. Cotruș. — *Drum greu*, navelă de I. Furtună. — *Hipnoza și războiul*, discuții psiho-fiziologice de prof. Sab. Evuțian. — † Locot. colonel Ioan Voicu, un neorolog. — *Filologie* de dr. Nicolae Dragan. — *Școala și natura* de I. Mateiu — Titu Liviu Blaga †, de Victor Stanciu. — *Mitraliere*, de dr. Traian Suciu. — *Din binefacerea războiului* de G. Todiciă. — *Păsările și războiul* de V. Stanciu. — *Revista* mai cuprinde un bogat material ilustrat, icoane din război, frumoase ornamentațiuni de Al. I. Iorga, etc.

Posta Redacțiunii.

Al. Anca-Chiral. Colecta dtale s'a publicat în numărul 54. Numerii ceruți se trimit.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Aviz din Fiume!

Din lipsa de CAFEA, cu începutul luni Iulie a. c. voi sista expedițiunile.

În Maiu nu am urcat prețurile și tot cu prețul vechiu o vând și acuma, cu toate că s'a scumpit cu cel puțin 1 Cor. la 1 Kgr.; deci perd la ea.

Bunul Dumnezeu, după o luptă și încordare de nervi de peste 10 ani, mi-a ajutat să-i asigur viitorul firmei, ceea ce în primul rând îi pot mulțami On. Public sprijinitor; deci se cuvine acuma să-i aduc și eu acest sacrificiu de recunoștință.

Ofer deci cafea pe luna Iunie:

No. 9 Cafea Cuba bună 1 Kg.	12— K.
> 12 > Cuba foarte fină 1 Kg.	12.50 >
> 16 > specialitate 1 Kg.	13— >
> 106 > Mixt. >Victoria< 1 Kg.	13— >

1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (între Cafea se poate trimite și 1/8 kgr.)

5 Kg. se spezează francat și vămuit prin rambursă postală. Mai puțin ca 5 Kg. nu se spezează.

În cazul că din numărul ce doriți nu se va mai afla o pot schimba cu alta?

După finirea războiului proiectez și deschiderea unei filiale (sucursală) în centrul românilor, desprecie voiu face cunoscut la timpul său și în coloanele acestui prețuit organ.

Din 15 Iulie a. c. Vă rog ca ori și ce scrisoare să mi-se adreseze la: *Fiumad-Dobra* unde și în absența mea o vor primi părinții mei. Rugându-mă de prețuitul sprijin și recomandare și pe luna aceasta, sum

Cu toată stima și recunoștință
F. A. DEGAN
comerciant de Cafea și coloniale
în **Fiume** (Postaflok 163).